

Foglalkoztatási-gazdasági együttműködések és szolgáltatások fejlesztése Fejér megyében című, TOP-5.1.1-15-FE1-2016-00001 azonosítószámú projekt keretében készült műhelytanulmány

Mezőföldi tanulmányok 7.

2020. december 30.

**A foglalkoztatási célú területi paktumok
jogszabályi háttere**

**Dr. Zugor Zsuzsanna, jogász,
Kodolányi János Egyetem**

1.1 De minimis támogatások

A foglalkoztatási célú területi paktumok fontos feladata annak meghatározása, hogy milyen helyi ágazatokban szükséges állami támogatásokkal segíteni a vállalkozásokat a foglalkoztatási kapacitásuk bővítése érdekében. Ugyanakkor, ha egy vállalkozás bármilyen támogatást kap, - különösen az amúgy is drága munkaerő vonatkozásában – joggal merül fel, hogy ez a támogatás torzítja a piaci versenyt. Az EU Szerződése szerint¹ a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak, vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

A szabályok betartása és a szabad piaci viszonyok biztosítása érdekében az Európai Bizottság folyamatosan vizsgálja, hogy a tagállamok megfelelnek-e a Szerződésben foglaltaknak és a tagállamoknak kötelezettségük, hogy bejelentsék valamennyi új támogatásra, vagy a meglévők megváltozására irányuló szándékukat. A Bizottsághoz történő bejelentési kötelezettség alól mentesek az ún. *de minimis* támogatások, mivel azok a támogatás alacsony összegére való tekintettel Európai szinten nem torzítják a versenyt. Csekély összegű, *de minimis* támogatás esetében az EU jogalkotói úgy ítélték meg, hogy bizonyos összeg alatti támogatások nem versenytorzító hatásúak, ezek a csekély összegű támogatások önálló szabályozási kör alá esnek².

A Szerződés alapján csekély összegű állami támogatásnak minősül minden olyan állami (központi költségvetési, elkülönített állami pénzalapok, társadalombiztosítási alapok, a helyi és kisebbségi önkormányzatok, illetve az Európai Unió közösségi forrásai) forrásból nyújtott támogatás, amelyről a jogszabály kimondja, hogy *de minimis* támogatásnak kell tekinteni. Ilyen támogatást az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2013. december 18-i 1407/2013/EU bizottsági rendelet szabályai alapján lehet nyújtani. Az odaítélt csekély összegű támogatások bruttó támogatástartalma nem haladhatja meg a 200 ezer eurónak megfelelő, az ugyanazon

¹ Az EUMSZ 107. cikke

² Az EUMSZ 107. cikke (3)

vállalkozások részére folyósított támogatási összeget, ahol az adott pénzügyi évet és az azt megelőző két pénzügyi évet kell figyelembe venni az összeg meghatározása során. További feltétel, hogy a csekély összegű támogatás nem halmozható azonos elszámolható költségek vonatkozásában nyújtott állami támogatással vagy olyan kockázatfinanszírozási célú intézkedéssel, amelyhez a csekély összegű támogatást nyújtják, amennyiben az így halmozott összeg meghaladná a csoportmentességi rendeletekben vagy az Európai Bizottság határozatában meghatározott maximális támogatási intenzitást vagy összeget³.

A jogszabály alkalmazása szempontjából a pénzügyi limit és az időszak egyértelmű, de az egy és ugyanazon vállalkozás fogalma magyarázatra szorul. Ennek kell tekinteni valamennyi vállalkozást, amelyek között az alábbi kapcsolatok legalább egyike fennáll:

- a) valamely vállalkozás rendelkezik egy másik vállalkozás részvényesei vagy tagjai szavazati jogának többségével;
- b) valamely vállalkozás jogosult kinevezni vagy elmozdítani egy másik vállalkozás igazgatási, irányítási- vagy felügyeleti testülete tagjainak többségét;
- c) valamely vállalkozás jogosult meghatározó befolyást gyakorolni valamely másik vállalkozás felett az utóbbi vállalkozással kötött szerződés alapján vagy az annak alapító okiratában vagy társasági szerződésében meghatározott rendelkezésnek megfelelően;
- d) valamely vállalkozás, amely részvényese vagy tagja egy másik vállalkozásnak, az adott vállalkozás egyéb részvényeseivel vagy tagjaival kötött megállapodás szerint egyedül ellenőrzi az említett vállalkozás részvényesei, illetve tagjai szavazati jogának többségét.

A területi foglalkoztatási paktumok által a vállalkozásoknak nyújtott támogatások esetében a csekély összegű támogatások meghatározása során első lépésként azt kell azonosítani, hogy az adott vállalkozásnak a tevékenysége alapján melyik minősül *de minimis* rendelet alapján nyújtható támogatásnak⁴.

A területi foglalkoztatási partnerségek, paktumok pályázati forrásait meghatározó európai uniós pályázati felhívások minden esetben tartalmazzák a támogatható tevékenységeket, illetve a hozzájuk kapcsolódó támogatási jogcímeket és kategóriákat, vagyis azt, hogy esetükben mi minősül *de minimis* támogatásnak. Ezekre a tevékenységekre **addig számolhatók el költségek**

³ 1407/2013/EU bizottsági rendelet

⁴ A halászlé és akvakultúra-ágazatban működő vállalkozásoknak a 717/2014/EU bizottsági rendelet a mezőgazdasági termékek elsődleges termelésével foglalkozó vállalkozásoknak pedig a 1408/2013/EU bizottsági rendelet alapján nyújtható *de minimis* támogatás, az egyéb tevékenységet folytató vállalkozások pedig az 1407/2013/EU bizottsági rendelet hatálya alá tartoznak.

a paktumok keretében, amíg a vizsgált időszakban el nem éri a maximális mértékű *de minimis* támogatást adott szervezet vagy vállalkozás esetében. Jellemző, hogy ilyen **támogatás csak abban az esetben igényelhető**, amikor egy felhívás azt bizonyos költségsorok esetében előre lehetővé teszi.

A paktumok 2007-2014 közötti finanszírozását biztosító TÁMOP-1.4.5-12/1 – „Foglalkoztatási megállapodások támogatása” című pályázati konstrukcióban a csekély összegű támogatás esetében a támogatási intenzitás 100 százalék volt, tehát valamennyi elszámolható költség maximális intenzitással támogatható volt ebben az időszakban. A felhívás konkrétan nevesítette is azokat a tevékenységeket, melyeket *de minimis* támogatásnak nyilvánított. Ebben az időszakban három ilyen tevékenység volt:

- a) az elhelyezkedést elősegítő, a helyi munkaerő-piaci igényeken alapuló munkaerőpiaci képzés/szakképzés nyújtása a projekt közvetett célcsoportja részére,
- b) a közvetett célcsoport támogatott foglalkoztatása,
- c) és a munkába járással összefüggő költségek támogatása.

A 2014-2020 közötti európai uniós pénzügyi ciklusban a foglalkoztatási paktumok működését biztosító TOP-5.1.1-15 számú, „Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések, valamint a hozzá kapcsolódó területspecifikus mellékletek” című pályázati felhívás, valamint a testvér projektek (TOP-5.1.2, TOP 6.8.2) esetében már némileg módosult a csekély összegű támogatásokhoz kapcsolódó, foglalkoztatási célú pénzügyi eszközök besorolása. „A program keretében a 6/1996. (VII.16.) MüM rendelet 11.§ (2) bekezdése alapján a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat szervezeti egységei bértámogatást azon álláskeresőkre elhelyezkedése érdekében nyújthatnak, akik

- a) legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezik vagy
- b) 25 életévét nem töltötte be vagy
- c) 50. életévét betöltötte vagy
- d) a járási hivatal legalább hat hónapja álláskeresőként nyilván tartja vagy
- e) saját háztartásában egy vagy több eltartott személlyel egyedül élő felnőtt, vagy
- f) 12 hónapon belül gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességigyermekeggyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesült, vagy
- g) nappali tagozatos tanulmányait legalább két éve fejezte be, és még nem állt rendszeres fizetett alkalmazásban.

A bértámogatás kizárólag a 651/2014/EU bizottsági rendelet I-II. fejezetében és 32-33. cikkében foglaltakkal összhangban nyújtható. Azon programba vont hátrányos helyzetű vagy inaktív személyek foglalkoztatásának elősegítéséhez, akik a bértámogatás szempontjából nem hátrányos helyzetűek, de minimis jogcímen lehet a projekt keretében támogatást nyújtani.”⁵

Ebben a pénzügyi támogatási időszakban a megfigyelhető, hogy a korábbi foglalkoztatási paktumokkal ellentétben itt már csak annak a célcsoportnak nyújtott támogatásokat minősítették *de minimis*-nek, amelyik a felhívás szerint nem minősületek hátrányos helyzetűeknek. Míg az azt megelőző támogatási időszakban, minden a célcsoportnak nyújtott támogatás *de minimis*nek minősült. Ez apróságnak tűnik, de fontos személetbeli különbségre világít rá.

A 2021-2027-es programozási időszakban tervezett foglalkoztatási- gazdasági együttműködések esetében még csak a tervezett finanszírozásról beszélhetünk⁶ A tervezett új felhívást megvizsgálva a *de minimis* vonatkozásban azt látjuk, hogy az előző időszakhoz képest nincs változás, a következő hét évben is csak a nem hátrányos helyzetű célcsoport tagoknak nyújtott támogatást kell a *de minimis* terhére elszámolni és vizsgálni.

1.2 Hátrányos helyzetűek foglalkoztatásához kapcsolódó pénzügyi eszközök

A paktum programokon belül 2007-2013 közötti megvalósítási időszakában olyan decentralizált programokat is támogattak (pl. TAMOP 1.1.2), ahol kifejezetten a hátrányos helyzetűek foglalkoztatottságát tűzték ki célul, ezen belül is a hátrányos helyzetű emberek munkaerőpiacra való belépésének segítségét célozták meg komplex, személyre szabott szolgáltatásokkal és támogatásokkal. A program keretében a paktumok támogatásból fedezték

⁵ TOP-5.1.1-15 Megyei szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések című felhívás, megjelent 2015.12.23 (<https://www.palyazat.gov.hu/top-511-15-megyei-szint-foglalkoztatsi-megllapodsok-foglalkoztatsi-gazdasgfejlesztsi-egyttmkdsek>) 16 old.

⁶ A 2020. decemberében megjelent tervezetekben VMOP-3.1.1-21 kódszámú, illetve az átnevezések után már várhatóan TOP Plusz 3.1.1-21 számú.

a képzés és hozzá kapcsolódó kiegészítő támogatásokat, bértámogatásokat (munkakipróbálás, munkatapasztalat- és munkagyakorlat-szerzés bérköltség-támogatással), vállalkozóvá válás támogatását és a munkaerőpiaci szolgáltatások nyújtását. Ezen támogatásokat a Tanács 1083/2006/EK rendelete (2006. július 11.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, a Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1260/1999/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szabályozza elsősorban Uniós szinten. Ezek mellett fontos kapcsolódó irányelv az Európai Parlament és a Tanács 2006/54/EK irányelve (2006. július 5.) a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatás és munkavégzés területén történő megvalósításáról. Releváns jogszabály volt akkor még az Európai Parlament és a Tanács 771/2006/EK határozata (2006. május 17.) az Esélyegyenlőség mindenki számára európai évről (2007) az igazságos társadalom irányában, a Bizottság 68/2001/EK rendelete (2001. január 12.) az EK Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról és a foglalkoztatási célú támogatásokat rögzítő 2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról.

Az Európai Unió támogatásával, vagy részbeni társfinanszírozásával megvalósuló programok esetében vizsgálni kell, hogy az adott támogatást az általános csoportmentességi rendelet szerint be kell-e jelenteni a Bizottságnak vagy sem. A Bizottság meghatározta azokat a feltételeket, melyek alapján tekinthetők egyes támogatási kategóriák összeegyeztethetőnek a belső piaccal, és kiterjesztette a csoportmentesség hatályát is⁷. A kiterjesztésről a Bizottság 651/2014/EU Rendelete a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szabály szól. Ez a következőket tartalmazza:

A Szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételeket teljesítő állami finanszírozás nyújtása állami támogatásnak minősül, és azt a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdése értelmében be kell jelenteni a Bizottságnak. A Szerződés 109. cikke szerint azonban a Tanács meghatározhat olyan támogatási kategóriákat, amelyek mentesülnek e bejelentési kötelezettség alól. A Szerződés 108. cikkének (4) bekezdése értelmében a Bizottság rendeleteket fogadhat el az állami támogatások e csoportjaira vonatkozóan....

⁷ Bizottság 800/2008/EK Rendelet

(5) E rendelet alkalmazásának általános feltételeit olyan közös elvek alapján kell meghatározni, amelyek biztosítják, hogy a támogatás közös érdekű célt szolgáljon, egyértelműen ösztönző hatású, megfelelő és arányos legyen, nyújtására teljes átláthatóság mellett kerüljön sor, ellenőrzési mechanizmus és rendszeres értékelés tárgya legyen, és ne befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

(6) Az olyan támogatást, amely megfelel az e rendeletben foglalt összes általános és az adott támogatási kategóriára vonatkozó különös feltételnek, mentesíteni kell a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdésében foglalt bejelentési kötelezettség alól.

Hátrányos helyzetűek foglalkoztatása tekintetében 2014 után módosult a hazai jogszabályi környezet. A magyar kormány a 255/2014. (X. 10.) Kormányrendeletében a hátrányos helyzetű munkavállaló fogalmát a 651/2014/EU bizottsági rendelet 2. cikk 4. pontja szerint definiálta. A paktum programokon belül 2014-2020-as fejlesztési időszakban a Kormányrendelet 4. §, 11. pontja pedig kifejezetten nevesítette a Területi Operatív Programokból nyújtható állami támogatásnak minősülő jogcímeket, a foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések. E kormányrendelet 5.§ alatt található a hátrányos helyzetű munkavállaló felvételéhez bértámogatás formájában nyújtott támogatás, valamint a hátrányos helyzetű munkavállaló segítségével foglalkozó személyek költségeinek ellentételezéséhez nyújtott támogatás is. Ezzel megteremtődött a harmonizált jogalap. Ha összehasonlítjuk a Bizottság 651/2014/EU Rendeletét és a 255/2014. (X. 10.) Kormányrendeletet azt látjuk, hogy a jogszabályalkotó mindezt gyakorlatilag változtatás nélkül emelte át a hazai szabályozás közé.

1.3 Út a munkához

A nehezen foglalkoztatható társadalmi csoportok vonatkozásában kiemelten kell szólni a Magyar Kormány „Út a munkához” című programjáról, mely a rendszeres szociális segélyben részesülő munkaképes lakosság munkához jutását kívánta elősegíteni. Ennek keretszabálya „Az egyes szociális és foglalkoztatási tárgyú törvényeket módosító 2008. évi CVII. tv. (Eszft.).

A módosító jogszabály legfontosabb pontjai:

15. § (1) A foglalkoztatási feszültségek megszüntetésére, kezelésére és feloldására, valamint a munkanélküliség megelőzésére, csökkentésére és hátrányos következményeinek enyhítésére a III. fejezetben, valamint más jogszabályokban

meghatározott munkaerőpiaci szolgáltatásokat, foglalkoztatást elősegítő támogatásokat, illetőleg egyéb eszközöket kell alkalmazni.

19. § (1) Az Flt. 14. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(4) Képzési támogatásként

a) az (1) bekezdés a)-b) pontjában, valamint e)-g) pontjában meghatározott személy részére a b) pontban foglaltak kivételével

aa) keresetkiegészítés vagy keresetpótló juttatás, valamint

ab) a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése;

b) az (1) bekezdés c)-d) pontjában meghatározott személy, valamint a rendelkezésre állási támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképzés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott bemeneti kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.”

(3) Az Flt. 39. §-ának - e törvénnyel megállapított - (12) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(12) A Munkaerőpiaci Alap költségvetésében külön előirányzat tartalmazza: a) a külön jogszabályban meghatározott járulékkedvezmény megtérítésére szolgáló pénzeszközöket, b) az európai uniós operatív programok előfinanszírozásának céljára szolgáló pénzeszközöket, c) az európai uniós társfinanszírozásra szolgáló pénzeszközöket, d) a közmunka céljára átadandó pénzeszközöket, e) a társadalmi párbeszéd programok finanszírozására szolgáló pénzeszközöket”

A fentiekből jól látható, hogy ez a törvény a hangsúlyt a pénzbeli ellátások helyett az aktív eszközökre és a közfoglalkoztatásban és a képzésben, illetve a munkaerő-piaci programokban való részvételre helyezte át. A közfoglalkoztatás felé terelés következménye volt a foglalkoztatási paktumok mozgásterének már bemutatott szűkülése is.⁸

1.4 Paktumokhoz kapcsolódó képzési szabályok

A területi foglalkoztatási paktumokhoz kapcsolódó programokban megfogalmazott célok között találjuk az elhelyezkedést elősegítő, a helyi munkaerőpiaci igényeken alapuló munkaerőpiaci képzés, szakképzés nyújtását, támogatását az álláskereső vagy más lakosok számára. Az általános csoportmentességi rendelettel összefüggésben a Bizottság 651/2014 EU Rendeletét a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak

⁸ Csoba Judit: A közfoglalkoztatás régi-új rendszere. Útközben az „Út a munkához” programba (Esély 2010/1)

a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról, amely meghatározta azokat az állami támogatásokat, melyeket kivett a bejelentési kötelezettség alól, ha megfelelnek a Rendeletben meghatározott követelményeknek, ezen támogatások esetében a követelménynek való megfelelést feltételezni kell. A képzésre, a hátrányos helyzetű munkavállalókra és a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához bértámogatás formájában nyújtott támogatás vonatkozó rendelkezéseket Uniós szinten a 651/2014/EU rendelet szabályozza, az alábbiak szerint:

(1) A képzési támogatás a Szerződés 107. cikkének (3) bekezdése szerint összeegyeztethető a belső piaccal, és mentesül a Szerződés 108. cikkének (3) bekezdésében előírt bejelentési kötelezettség alól, feltéve, hogy teljesülnek az e cikkben és az I. fejezetben rögzített feltételek.

(2) Nem nyújtható támogatás olyan képzéshez, amelyet a vállalkozások azért folytatnak, hogy megfeleljenek a kötelező nemzeti képzési előírásoknak.

A hátrányos helyzetű munkavállalók felvételéhez bértámogatás formájában nyújtott támogatás esetében a jogszabály az alábbiakat rögzíti:

(2) Az elszámolható költségek a hátrányos helyzetű munkavállaló felvételét követő legfeljebb tizenkét hónapos időszak bérköltségei. Ha azonban az érintett munkavállaló súlyosan hátrányos helyzetű, az elszámolható költségek a felvételt követő legfeljebb 24 hónapos időszak bérköltségei.

Végezetül a kapcsolódó 651/2014/EU rendelet a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához bértámogatás formájában nyújtott támogatással kapcsolatban is rendelkezik:

(2) Az elszámolható költségek bármely adott időszak alatt felmerülő bérköltségek, amikor a megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatásban áll.

(4) A megváltozott munkaképességű munkavállaló – a köteleességszegés miatti jogszerű elbocsátás kivételével – a munkaszerződésekre alkalmazandó nemzeti jogszabályoknak vagy a vállalkozásra nézve jogilag kötelező kollektív szerződésnek megfelelő minimális időtartamon keresztül folyamatos foglalkoztatásra jogosult.

(5) A támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 75 %-át.

A képzésekkel kapcsolatos hazai szabályozást a 2011. évi CLV. törvényben találhatunk a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról.

14. § A Kormány döntése alapján - erre irányuló kérelem esetén -a) képzési célú támogatás nyújtható a legalább 50 fő részére munkahelyet teremtő, Magyarország területén székhellyel, fiókteleppel rendelkező befektető jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság számára,

25/2007. (IX. 12.) MeHVM rendelet a Társadalmi Megújulás Operatív Program

előirányzatából nyújtott, az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 87. cikkének (1)

bekezdése hatálya alá tartozó támogatások felhasználásáról.

4. § A Társadalmi Megújulás Operatív Program előirányzatokból nyújtható állami támogatásnak minősülő támogatások az alábbi jogcímenek használhatók fel:

1. munkatapasztalat-szerzés támogatása;
2. munkahelyteremtéshez kapcsolódó foglalkoztatási támogatás;
3. hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatási támogatása;
4. megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatási támogatása;
5. megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásához kapcsolódó többletköltségek megtérítése;
6. foglalkoztatási programok (munkaerő-piaci programok) támogatása;
7. munkavállalók képzése, átképzése;

Hátrányos helyzetű, súlyosan hátrányos helyzetű munkavállalók fogalmát a 651/2014/EU bizottsági rendelet határozza meg, amely alapján ilyennek minősül az, aki

a) legalább 24 hónapja nem áll rendszeres, fizetett alkalmazásban; vagy

b) legalább 12 hónapja nem áll rendszeres, fizetett alkalmazásban, és az alábbiak valamelyikének is megfelel:

- 15 és 24 év közötti életkorú,
- nem szerzett középfokú végzettséget vagy szakmai képesítést, vagy a nappali tagozatos tanulmányait legfeljebb két éve fejezte be, és még nem állt rendszeres, fizetett alkalmazásban,
- 50 éven felüli személy,
- egy vagy több eltartottal egyedül élő felnőtt,
- olyan ágazatban vagy szakmában dolgozik, amelyben a két nem megoszlásában mutatkozó különbség legalább 25 %-kal meghaladja a tagállam valamennyi gazdasági ágazatára összességében jellemző átlagos különbséget, és az alulreprezentált nemhez tartozik,
- etnikai kisebbséghez tartozik, és szakmai, nyelvi képzésre vagy szakmai tapasztalatszerzésre van szüksége ahhoz, hogy javuljon a tartós foglalkoztatásra való esélye.

A támogatásokra vonatkozó általános szabályok szerint a foglalkoztatónak az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:

- rendelkezzen rendezett munkaügyi kapcsolatokkal,
- feleljen meg az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott korábbi támogatás tekintetében a vállalt kötelezettségek teljesítése kapcsán lefolytatott ellenőrzésen,
- a kérelem benyújtását megelőző hat hónapban tegyen eleget a munkaerőigény bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, és
- feleljen meg a kormányrendeletben foglalt feltételeknek.
- A támogatás 6 hónapos foglalkoztatási kötelezettséggel jár, amely alatt sem közös megegyezéssel, sem munkáltatói felmondással nem lehet a munkaviszonyt megszüntetni – illetve ez a foglalkoztatói bértámogatás visszafizetésével jár. Az azonnali hatályú (pl. próbaidő alatti) felmondások esetére nincs előírva visszafizetési kötelezettség.
- A támogatás keretében a foglalkoztató a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítését követően, a jogviszony első 4 hónapjára a súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló bére 50 százalékának (de legfeljebb a minimálbér 150 százalékának) megfelelő összegben bértámogatásban részesül.

A jogszabály szerint továbbá a foglalkoztatásra irányuló jogviszony létesítését követően, a foglalkoztatóval fennálló jogviszony első 6 hónapjára munkavállalást ösztönző támogatásként a súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló is bérkiegészítésben részesül, amely havi mértéke a kötelező legkisebb munkabér 30 százaléka. A megváltozott munkaképességű munkavállalókra vonatkozó szabályokat a Bizottság 651/2014/EU Rendeletében és a 255/2014. (X. 10.) Kormányrendeletben találunk. Ennek értelmében a megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatásához bértámogatás formájában nyújtott támogatás esetén a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 75 százalékát. Ezeken túlmenően:

- (2) A támogatás keretében a megváltozott munkaképességű munkavállaló foglalkoztatása alatti időszakban felmerülő bérköltség számolható el.
- (3) A megváltozott munkaképességű munkavállaló felvételének az érintett vállalkozásnál a foglalkoztatottak számának nettó növekedését kell eredményeznie a felvételt megelőző tizenkét hónap átlagához viszonyítva.
- (4) A foglalkoztatottak számának nettó növekedése szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azon álláshelyek megüresedését, amely önkéntes kilépés, a munkaképesség megváltozása, öregségi nyugdíjazás, önkéntes munkaidő-csökkentés vagy kötelességzegés miatti jogszerű elbocsátás miatt történik. Ez a szabály nem alkalmazható az álláshely létszámleépítés következtében történt megüresedése esetén.
- (5) A megváltozott munkaképességű munkavállaló az alkalmazandó nemzeti jogszabályoknak, a munkaszerződésnek vagy a vállalkozásra nézve kötelező kollektív

szerződésnek megfelelő minimális időtartamon keresztül folyamatos foglalkoztatásra jogosult.

1.5 Támogatási eszközök 2014-2020 között

A megyei és helyi szintű foglalkoztatási megállapodások, foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések, valamint a hozzá kapcsolódó területspecifikus mellékletek alapján a paktumok keretében csak az alábbi szolgáltatásokat nyújtották a foglalkoztatási együttműködés keretei között: munkaerőpiaci szolgáltatások és munkaközvetítés. Ezeken túl a munkaerőpiaci szolgáltatást nyújtók részére adhatók támogatások, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatáshoz kapcsolódó álláskereső klubban résztvevők részére megállapítható keresetpótló juttatás, beralapú támogatások, vállalkozóvá válást elősegítő támogatások, mobilitási támogatásokról, foglalkoztatást elősegítő képzési támogatások.

Szabályozásra vonatkozó rendelkezések a 255/2014 (X.10) Korm. rendelet a 2014-2020 időszakra rendelt források felhasználására vonatkozó uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatási szabályokról találhatók:

4. § A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program előirányzatából nyújtható állami támogatásnak minősülő jogcímek:

11. foglalkoztatás-növelést célzó megyei és helyi foglalkoztatási együttműködések,

6. § A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program előirányzatából nyújtható állami támogatásnak minősülő jogcímek

12. az álláskereső, különösen az alacsony iskolai végzettségűek növekvő körének munkaerő-piaci integrációja,

13. a társadalmi célú vállalkozások foglalkoztatási kapacitásának erősítése,

14. a munkanélküliek és inaktívak széles körű hozzáférése a nem állami szervezetek által szervezett munkaerő-piaci programokhoz,

16. a munkaerő-piaci szereplők munkaszervezési módszerek és munka minősége terén történő aktivitásának és tudatosságának növelése,

17. a munkavállalási korú lakosság, különösen az alacsony képzettségűek javuló hozzáférése a munkaerő-piaci kompetenciákat javító képzési lehetőségekhez,

23. az oktatási és képzési rendszerek minőségének és munkaerő-piaci relevanciájának fokozása,

24. a foglalkoztatásban, oktatásban vagy képzésben részt nem vevő fiatalok ifjúsági garanciához való hozzáféréseinek biztosítása.

61. § (1) A hátrányos helyzetű munkavállaló felvételéhez bértámogatás formájában nyújtott támogatás (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban: támogatás) esetén a támogatási intenzitás nem haladhatja meg az elszámolható költségek 50%-át.

(2) A támogatás keretében a hátrányos helyzetű munkavállaló felvételét követő legfeljebb 12 hónap bérköltsége, súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló esetén a felvételt követő legfeljebb 24 hónap bérköltsége számolható el.

1.6.Képzések támogatása

A paktumok keretében – a jelenleg hatályos szabályok alapján - megvalósítani kívánt bármely oktatási-, képzési tevékenység esetén a képzőintézménynek felnőttképzési tevékenység folytatására irányuló engedéllyel kell rendelkeznie az adott képzésre vonatkozóan. A foglalkoztatási paktum kereti között csak olyan képzés valósítható meg, amely a paktum szerinti keresleten alapul és szerepel az illetékes állami foglalkoztatási szervként eljáró megyei kormányhivatal képzési jegyzékében. Ez utóbbi nagyon problémás kitétel, ugyanis a képzési jegyzéket az illetékes minisztérium (jelenleg az ITM) hagyja jóvá, annak módosítás viszont nagyon lassú és körülményes. Így a felmerülő munkaerőpiaci igényekhez való gyors alkalmazkodás lehetetlen, nem véletlen, hogy a paktumok a képzések tekintetében messze a tervezett számok alatt teljesítenek. A képzési rendszer rugalmatlanságát adja, hogy éves szinten határozzák meg az adott évre vonatkozó támogatásból finanszírozott képzéseket, és a képzőket, amin változtatni nem igazán lehet, ezért a munkaerőpiac és a gazdaság változásait sem tudja rugalmasan lekövetni.

A képzéseket lebonyolító intézmények kiválasztása során a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben foglalt felhatalmazás alapján kiadott, a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról, valamint a Munkaerőpiaci Alapból foglalkoztatási válsághelyzetek kezelésére nyújtható támogatásról szóló 6/1996.(VII. 16.) MüM rendelet előírásai szerint kell eljárni. A gyakorlatban azonban a képzési jegyzéken szereplő képzések döntő többségét Szakképzési Centrumok láthatják csak el, amely a képzési jegyzéket és a képzőket pályázati rendszerben kiválasztó minisztérium háttérintézménye, így

nemcsak rugalmatlan és célt tévesztő a paktumokból finanszírozható képzések rendszere, de ráadásul a képzési piacon is erős torzítást okoz mindez.

4.7. Foglalkoztatási Alap

A korábbi években Nemzeti Foglalkoztatási Alap néven működő állami finanszírozási eszköz (NFA, Alap) fő célja, hogy biztosítsa a foglalkoztatási és képzési aktív eszközök működtetéséhez, a szakképzési és felnőttképzési támogatásokhoz, a bérgarancia támogatásokhoz szükséges pénzügyi forrást, valamint finanszírozza az álláskeresési ellátásokat. 2021-től a neve megváltozott Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alap, de a célja továbbra is változatlan maradt. A fentiekén túl az európai uniós források felhasználása, a 2014-2020-as időszak, valamint az új, 2021-2027-es tervezési időszak tervezett munkaerőpiaci programjai tekintetében a Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alap előfinanszírozást teljesít. Míg a Nemzeti Foglalkoztatási Alappal a pénzügyminiszter, rendelkezett, addig a Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alappal az innovációs és technológiai miniszter, mint foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, a képzési alaprész tekintetében, mint szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter rendelkezik. Rendelkezési jogát a közfoglalkoztatás támogatására meghatározott előirányzat tekintetében a közfoglalkoztatásért felelős miniszterrel (belügyminiszter) megosztva gyakorolja. Jogszabályi helye a 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról.

39. § (2) A Gazdaságvédelmi Foglalkoztatási Alap, mely a foglalkoztatási programokkal kapcsolatos elkülönített állami pénzalap célja a foglalkoztatáshoz, a munkanélküliséghez, a képzési rendszer fejlesztéséhez kapcsolódó pénzeszközök összevonásával, egységes kezelésével

- a) az álláskeresők ellátásának biztosítása,
- b) a foglalkoztatás elősegítése, a munkahelyteremtés, a munkahelymegőrzés, a munkaerő alkalmazkodásának és az álláskeresők munkához jutásának támogatása,
- c) a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek munkavállalói szociális biztonságának elősegítése,
- d) a képzési rendszer fejlesztésének támogatása,

1.7 Bérkötség-támogatás

A munkaadó részére a munkaviszonyban, teljes munkaidőben, vagy legalább a napi 4 órát elérő részmunkaidőben foglalkoztatott személy munkabére és szociális hozzájárulási adója legfeljebb 100 százalékának megfelelő összegű támogatás nyújtható (Flt. 19/B. § (3) bekezdése alapján). A bérkötség támogatás igénybevételével egyidejűleg ugyanazon személy foglalkoztatására tekintettel az adókedvezményekre való jogosultságok is érvényesíthetők (Munkahelyvédelmi Akcióterv kapcsán által biztosított adókedvezmény stb.), azonban a bérkötség támogatás csak de minimis támogatásként nyújtható, tehát a támogatott vállalkozásokra nézve az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 107. és 108. cikkének a csekély összegű támogatásokra való alkalmazásáról szóló 2013. december 18-i 1407/2013/EU

Bizottsági rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni. A területi foglalkoztatási paktumok keretében kétféle támogatást nyújtottak bérkötség címen. Az egyik a legfeljebb 90 napra 100 százalék támogatás de minimis terhére konstrukció, melynek keretében a bérkötség támogatás munkatapasztalat-szerzés céljából volt nyújtható a munkaerőpiaci programban, legfeljebb 90 napra. Célja egyrészt oldani a munkáltatók előítéleteit, másrészt, hogy a résztvevők önmaguk is meggyőződjenek arról, hogy alkalmasak a képzettségük, a képességeik, a korábbi szakmai tapasztalataik alapján a valós munkafeltételek között zajló munkavégzésre. A másik támogatási forma a legfeljebb 8+4 havi⁹ 100 százalékos de minimis konstrukció. Ennek keretében más foglalkoztatási konstrukcióval együtt nem volt nyújtható a támogatás az álláskereső hátrányos helyzetű, inaktív és a közfoglalkoztatásból a nyílt munkaerőpiacra kilépő célcsoport számára.

Támogatott foglalkoztatás esetén más állami támogatással vagy más közösségi finanszírozással ugyanazokra a költségekre (munkabér és szociális hozzájárulási adója) vonatkozóan kapott támogatás bruttó támogatási intenzitása nem haladja meg hátrányos helyzetű álláskereső foglalkoztatása esetén a bérkötségek 50 százalékát, megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása esetén a bérkötségek 75 százalékát.

Hogy még bonyolultabb legyen az eljárásrend, további kitételek is tartalmaz a hatályos pénzügyi előírás. Ugyanis ha a támogatott program szempontjából a foglalkoztatni kívánt

⁹ A támogatás időtartama legfeljebb 8 hónap lehetett, továbbá 4 hónapos támogatás nélküli tovább foglalkoztatási kötelezettséget írt elő a program.

álláskereső nem tekinthető hátrányos helyzetűnek, súlyosan hátrányos helyzetűnek, megváltozott munkaképességűnek vagy az általános csoportmentességi rendelet által kizárt az ágazat, a tevékenység vagy a munkaadó, akkor a munkaadó a munkaerőpiaci programban foglalkoztatás bővítő támogatást nem, csak egyéb de minimis támogatásokat kaphat, de azokat is csak akkor, amennyiben azon de minimis támogatások feltételeinek, mint munkaadó, megfelel.

1.8 Vállalkozóvá válás támogatása

A területi foglalkoztatási partnerségek esetében nem prioritás a munkanélküliek vállalkozóvá válásának támogatása. A meglévő vállalkozók fejlesztése, tanácsadással, üzleti tervezéssel vagy piacra jutás támogatással már annál inkább. Ezért az sem meglepő, hogy bár a munkaerőpiaci programokban a meghatározott feltételeknek megfelelő álláskereső személyek vállalkozói készségének, hajlandóságának előmozdítása, saját vállalkozás, illetve vállalkozói tevékenység beindítására való ösztönzéseként nyújtott támogatási forma jogilag létezik, ezek gazdasági és társadalmi haszna gyakorlatilag nulla. A hatályos eljárásrend alapján eleve támogatási kérelmet nem az nyújthat be, akinek van egy jó ötlete, kellő motivációja és tudása vállalkozás indítására, hanem az nyújthat be, aki a munkaerőpiaci programban résztvevő álláskeresőként tartottak nyilván és vállalta önmaga foglalkoztatását egyéni vállalkozóként, egyéni cég tagjaként, gazdasági társaság – a társaság tevékenységében személyesen közreműködő – tagjaként, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. § 18. pontjában meghatározott mezőgazdasági őstermelőként¹⁰. Ez gyakorlatilag nem fenntartható, kényszer vállalkozások felé tereli az ügyfeleket, emiatt pedig egyáltalán nem működik sem mint gazdaságfejlesztési eszköz, sem mint a paktum stratégiákat támogató eszköz.

A területi foglalkoztatási paktumok keretében nyújtott támogatás tekintetében az Flt. és a kapcsolódó végrehajtási rendelet – az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatásokra vonatkozó – rendelkezéseit a következő eltéréssel alkalmazza a jogszabály: a paktumok keretében csak legfeljebb hat hónap időtartamra nyújtható havonta a kötelező legkisebb munkabér összegéig terjedő támogatás. Probléma, hogy a vállalkozóvá válás

¹⁰ A támogatás nyújtása szempontjából egyéni vállalkozónak azt tekintették, aki megfelelt az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvényi feltételeknek.

támogatása keretében tőkejuttatás semmilyen formában nem nyújtható a munkaerőpiaci programban és a paktumokon keresztüli támogatást nem lehet más programokból való vállalkozóvá válási támogatásokhoz kapcsolni. Mindezek után nem véletlen, hogy a területi foglalkoztatási paktumok a vállalkozóvá válás elősegítése tekintetében tökéletesen kudarcot vallottak a kapcsolódó pénzügyi jogi szabályok miatt.

A vállalkozóvá válás támogatása kapcsán ez egyetlen értelmezhető lehetőség, hogy az egyén előképzettségének és kompetenciájának függvényében támogatható a vállalkozás indításához és működtetéséhez szükséges kompetenciák megszerzésére vagy fejlesztésére irányuló szolgáltatások, képzések.

1.9 Szolgáltatások

Fő szabályként a munkaerőpiaci programok kapcsán 20 éven keresztül minden olyan munkaerőpiaci szolgáltatás alkalmazható volt, amely a munkaerőpiaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról szóló 30/2000. (IX. 15.) GM rendeletben¹¹ meghatározott, és minden olyan, amelyet az állami foglalkoztatási szerv a térségi sajátosságoknak megfelelően maga alakít ki, vagy a közbeszerzési törvény szabályai szerint szerez be. Ilyenek voltak többek között a munkatanácsadás, az álláskereső klubfoglalkozás, állásbörze, elhelyezkedést segítő munkaközvetítés vagy éppen a mentori segítségnyújtás. Szolgáltatások nyújtása önállóan vagy támogatásához kapcsolódóan történhetnek.

A kapcsolódó pénzügyi eljárásrend szerint a szolgáltatás ideje alatti keresetpótló juttatás állapítható meg, ha a szolgáltatás tervezett időtartama legalább az öt napot eléri. A szolgáltatást igénybe vevő személy részére a lakóhelye (tartózkodási helye) és a szolgáltatás igénybevételenek helyszíne közötti, tömegközlekedési eszközzel történő helyi és helyközi utazás költsége téríthető meg, részben vagy egészben, továbbá biztosított még a gyermekfelügyelet támogatása és a hozzátartozó gondozásával járó költségek támogatása is.

¹¹ Hatályon kívül helyezte: 100/2021. (II. 27.) Korm. rendelet 49. § (2) b). Hatálytalan: 2021. III. 1-től

2021-ig a paktumok keretében a kormányhivatalok és a konzorciumi partnerek is nyújthattak munkaerőpiaci szolgáltatást, ennek fejlesztésére korábban sikeres dedikált programok zajlottak, sőt önálló európai uniós pályázat segítette a nem állami szervezetek munkaerőpiaci szolgáltatásainak támogatását.

A foglalkoztatási paktumok rendre tartalmazzák, hogy a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat által megvalósított munkaerőpiaci programok keretein belül nyújtott szolgáltatásokat és támogatásokat civil és nonprofit szervezetek által nyújtott szolgáltatásoknak kell kiegészíteni. A kormányhivatalok és a civil valamint nonprofit szolgáltató szervezetek együttműködésére építve személyre szabott szolgáltatásokat biztosíthatók a hátrányos helyzetű munka nélkül lévők számára. Ez azért is különösen fontos, mert a paktum tag nem állami szervezetek szolgáltatási programjai hatékonyan egészítik ki a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat leterhelt hivatali kapacitását és erősítik munkaerőpiaci eszközök eredményességét, az álláskeresők egyéni cselekvési tervének hatékony megvalósulását a személyre szabott szolgáltatásokkal. Jellemző, hogy a paktum működés során a célcsoport bevonását a szervezetek az álláskeresőként nyilvántartott munkanélküliek tekintetében az NFSZ által az álláskeresőkkal megkötött egyéni cselekvési tervekkel és végrehajtott programokkal összehangoltan, azt kiegészítve végezheték csak. Mivel az NFSZ által nyújtott munkaerőpiaci szolgáltatások jelenleg nem tudnak a speciális, hátrányos helyzetű célcsoportok tagjainak személyre szabott segítséget nyújtani, illetve minden munkanélküli vagy inaktív személyt elérni, ezért van különös szükség (és igény) a nem állami szervezetek által nyújtott szolgáltatásokra is.

A 2007-2013 közötti időszakban a foglalkoztatási célú civil és nonprofit szervezetek bevonásával 48 féle szolgáltatás sztenderdizálására került sor, amelyek egymással vagy más munkaerőpiaci eszközzel való kombinációja hozzájárult a munkanélküliek sikeres elhelyezkedéséhez. Ezen standardok alapján a 2014-2020 közötti időszakban a célcsoportot érintő munkaerőpiaci szolgáltatásokat a megyei kormányhivatalon kívüli, egyéb szervezetek is elláthattak. Ilyen szolgáltatások voltak például a munkaerő-ópiaci információk átadása, helyi információs pontok létesítése és működtetése, pályaorientációs tanácsadás, tevékenység, motivációt elősegítő tréning, személyiségfejlesztés, mentorálás, önfoglalkoztatásra való felkészítés, HR-klub működtetése, a szolgáltatás alatt igénybe vett gyermekfelügyelet biztosítása, munkavállalókkal, munkahelyi beilleszkedésükkel kapcsolatos tanácsadások

(munkahelyi mentor) támogatása. Ezen tevékenységek olyan eszközöket is magukban foglaltak, amelyek támogatják a célcsoport önállóságát és munkahelyi környezethez való alkalmazkodását azáltal, hogy a segítők elkísérik a munkavállalót a szociális és adminisztratív ügyeik intézésére, valamint megkönnyítik a munkaadóval folytatott kommunikációt és konfliktuskezelést.

A 2021-27 közötti időszakban a szolgáltatások köre jelentősen szűkül majd. A kormányhivatalok foglalkoztatási és munkaerőpiaci feladatokat ellátó szervezeti egységeinél, valamint a kormányhivatalok járási hivatalának foglalkoztatási és munkaerőpiaci feladatokat ellátó szervezeti egységeinél a paktumok szakmai megvalósításával kapcsolatos tevékenységek és szolgáltatások elérhetővé tétele az alábbi területeken lesznek támogathatók: inaktívak, potenciális résztvevők felkutatása, ügyfelek programba vonása, tájékoztatás, információnyújtás, egyéni cselekvési tervek készítése, állásfeltárás és munkaközvetítés, regionális és helyi szereplőkkel való együttműködés, egyeztetés, megvalósítás folyamatába épített szakmai értékelés, konzultáció, esetmegbeszélés. Ugyanakkor a jövőben ezen feladatokat külső szolgáltatók már nem láthatják el a paktum megbízása alapján, sőt konzorciumi partnerként sem, a kormányhivatalokban alkalmazott szakmai megvalósítókat kormánytisztviselői jogviszony keretében kell alkalmazni¹².

¹² Megyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködése TOP_Plusz-3.1.1-21 felhívás tervezet

Összegzés

A területi foglalkoztatási paktumok rendszere mind a magyar, mind pedig a tágabb európai térség versenyképességének fenntartását közvetlenül is szolgálja, a gazdaság humán feltételeinek megteremtése és fenntartása pedig a közös európai jövő egyik legfontosabb kihívása. A ma ismert világot hamarosan totálisan átformálja a szemünk előtt zajló ipari-gazdasági átalakulás. Az európai civilizáció eddig három ipari forradalmat élt meg, a gőzgépek, szerelőszalagok és az automatizáció forradalma után most egy teljesen új, ún. negyedik ipari forradalom zajlik. A legújabb ipari forradalomban a fizikai gépek és tárgyak egy információs hálózatba kapcsolódnak, a reálgazdaság egyetlen hatalmas, intelligens, komplex rendszerbe integrálódik. A kapcsolódó Ipar 4.0 pedig olyan koncepció, amely az újkeletű forradalom kihívásaira ad válaszokat, mégpedig elsősorban az ipari folyamatok teljes digitalizációjával. Nem csupán a technológia térhódításáról van szó, hanem az üzleti folyamatok, kulturális szintek, munkaszervezési módok, az oktatás teljes paradigmaváltásáról is. Új munkakörök, új termékek, ellátási láncok, gyártási folyamatok születnek, a kreativitás, a kooperáció, a kapcsolatok, a kompetenciák még értékesebbé válnak. Az átalakulásnak várhatóan azok a nemzetek lesznek a nagy nyertesei, amelyek a magas hozzáadott-értékű, sok humán befektetést igénylő termelésre rendezkednek be. Az új világ más követelményeket támaszt majd a jövő dolgozóival szemben is. A becslések alapján több millió munkahely szűnik meg Európában az évszázad közepéig, sok százezer Magyarországon, bár új munkahelyek teremődnek is, de a megszűnő és az előálló munkahelyek nem ugyanazokat a képességeket igénylik, ezért óriási felelőssége van a foglalkoztatóknak abban, hogy a jövő versenyképes munkaerejét kiképezzék.

A negyedik ipari forradalom számos fizikai és digitális technológia, a fejlett elemzőrendszerek, a mesterséges intelligencia, a kognitív technológiák és a dolgok internete kombinálásával lehetőséget kínál arra, hogy valóban digitális vállalkozások jöhessenek létre, amelyek a jelenleginél jóval több és pontosabb információ birtokában hozhatnak döntéseket akár a foglalkoztatást is érintő kérdésekben.

A gyorsuló ütemben öregedő magyar társadalomnak nagy kihívása a gazdasági és társadalmi jólét fenntartása. Az eredetileg német kezdeményezésként született Ipar 4.0 mára nemcsak a hazai gazdaságfejlesztési stratégiájának alapja kell, hogy legyen, meglátásom szerint ennél

sokkal többről van szó. Nagy lehetősége arra, hogy megállítsa térségünk folyamatos gazdasági, geopolitikai, kulturális térvészését sőt, visszájára fordítsa a trendet. Az alacsony munkabérrel versenyző feltörekvő országokkal szemben a magas szintű automatizáció az egyik leghatékonyabb fegyver, a hazai gazdaságának a tőkeigényes, de magasabb hozzáadott értékű termelés felé kell elmozdulni. Ehhez pedig a humán szférába kell most a legtöbbet befektetni a foglalkoztatóknak is, a munkavállaló a legfőbb értéké kell, hogy váljon. A felelős foglalkoztatásnak nem megkerülhető, általános gyakorlat kell válnia.

Úgy gondolom, hogy a jövőben a területi foglalkoztatási paktumok eredeti alapelvei között megfogalmazott partnerségnek a jövőben ismét nagyobb jelentősége kell, hogy legyen. Hiszen az állandóan változó világunkban, a technika gyors ütemű fejlődése következtében az új kihívásoknak megfelelni - legyen szó akár informatikai támadásokról, egy újabb globális gazdasági krízisről, ipari forradalomról, környezeti változásokról, vagy éppen pandémiáról -, rugalmasan alkalmazkodni csak területi összefogással, partnerségben lehet.